

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Kompetencje społeczne dziecka, ich znaczenie dla jego rozwoju i funkcjonowania w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej	11
1.1. Pojęcie kompetencji społecznych	12
1.2. Znaczenie kompetencji społecznych dla rozwoju i funkcjonowania dziecka w relacjach z rówieśnikami	19
1.3. Znaczenie posiadania kompetencji społecznych dla realizacji zadania rozwojowego przypadającego na młodszy wiek szkolny	32
Rozdział 2. Umiejętność współpracy	40
2.1. Komunikowanie się	46
2.2. Orientacja na działanie	52
2.3. Udzielanie i przyjmowanie pomocy	57
2.4. Empatyczne reagowanie na emocje innego dziecka	64
2.5. Zachowanie się w sytuacjach konfliktowych	68

Rozdział 3. Poznananie kompetencji społecznych dziecka w przedszkolu i klasie szkolnej	72
3.1. Socjometria	72
3.1.1. Technika Jacoba L. Moreno – klasyczny test socjometryczny	73
3.1.2. Skala socjometryczna (Plebiscyt życzliwości i niechęci)	80
3.1.3. Technika „Zgadnij kto?”	86
3.2. Obserwacja atrakcyjności dziecka dla rówieśników i jego kompetencji społecznych	92
3.2.1. Obserwacja bezpośrednia	92
3.2.2. Obserwacja pośrednia	118
3.3. Wywiad	122
3.3.1. Poznananie wiedzy dzieci o programach działania w sytuacjach społecznych	123
3.3.2. Poznananie rozumienia sytuacji społecznych przez dziecko	130
3.4. Poznananie kompetencji społecznych dziecka z jego perspektywy	136
3.5. Łączenie pochodzących z różnych źródeł informacji o kompetencjach społecznych dzieci w celu wyodrębnienia dzieci potrzebujących pomocy	140
Rozdział 4. Model diagnozy umiejętności współpracy dzieci w młodszej grupie szkolnej oparty na socjometrii, obserwacji i wywiadzie	150
4.1. Dane o spójności obrazu umiejętności współpracy uzyskanego za pomocą socjometrii i obserwacji	158
4.2. Poznananie umiejętności współpracy z perspektywy dziecka	163
Rozdział 5. Zalecenia etyczne	169
5.1. Podstawowe standardy etyczne w badaniach z udziałem dzieci	169
5.2. Zasady prowadzenia badań socjometrycznych	177
Zakończenie	185
Spis tabel i rycin	190
Bibliografia	192
Aneks	206
Indeks nazwisk	215
Indeks rzeczowy	218
O Autorkach	225